

ΔΙΚΑΙΟ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

BUSINESS LAW INSIGHTS

Ειδική έκδοση

Απρίλιος 2025

Επίλυση Διαφορών
Επενδύσεις – Οικονομία
Διακυβέρνηση
κ Λειτουργία
Φορολογία
Εργασιακές Σχέσεις
Ανάπτυξη
Δημόσιες Συμβάσεις
Τεχνητή Νοημοσύνη

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗ

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Από τον μετριασμό επιπτώσεων στη μείωση υποχρεώσεων;

Οι νέες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον Κανονισμό Omnibus ESG, υποσχόμενες μείωση της γραφειοκρατίας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, φαίνεται να κατεβάζουν τον πήχη της εταιρικής αειφορίας.

Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** παρουσίασε στις 26/02/25 μια νέα δέσμη προτάσεων για τον Κανονισμό Omnibus ESG, επιδιώκοντας, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις της, την απλούστευση των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την απελευθέρωση πρόσθετης επενδυτικής ικανότητας. Ωστόσο, οι προτάσεις αυτές σηματοδοτούν και μια χαλάρωση του κανονιστικού και ρυθμιστικού πλαισίου αειφορίας, καθώς μειώνουν τις απαιτήσεις στην υποβολή εκθέσεων εταιρικής βιωσιμότητας βάσει της CSRD, καθιστούν προαιρετική την Ευρωπαϊκή Ταξινόμια και αποδυναμώνουν σημαντικά την CSDDD. Εφόσον εγκριθούν και ψηφιστούν ως έχουν, θα παρεκκλίνουν σημαντικά από τις βασικές ESG (περιβαλλοντικές, κοινωνικές, χρηστής διακυβέρνησης) δεσμεύσεις που η ΕΕ έχει ήδη αναλάβει.

Οι νέες προτάσεις αντανακλούν τις αυξανόμενες πιέσεις από πολιτικούς και επιχειρηματικούς κύκλους, ενώ καθοδηγήθηκαν και από την Έκθεση «The future of European competitiveness» (2024), που συνέταξε ο Μάριο Ντράγκι για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στην οποία υποδεικνύεται η ανάγκη για πιο σαφή και απλοποιημένα ρυθμιστικά πλαίσια, που να υποστηρίζουν τις επιχειρήσεις ενώ προάγουν τους στόχους βιωσιμότητας.

Προφανώς τούτη η ευρωπαϊκή υποχώρηση από τις φιλοδοξίες της στον τομέα των ESG κριτηρίων συμπίπτει και με τη νέα πολιτική πραγματικότητα στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Ο νεοεκλεγείς πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ έχει ήδη ανακοινώσει την αποχώρηση της Ουάσιγκτον από τη Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα, ενώ διά στόματος του υπουργού Εμπορίου Χάουαρντ Λούτνικ, οι ΗΠΑ θα χρησιμοποιούν «εμπορικά εργαλεία» για να απαντήσουν στους ευρωπαϊκούς κανονισμούς ESG που επηρεάζουν τις αμερικανικές επιχειρήσεις.

Ζέφη Νικολάου

MA, CFE, CFSE
Ethics & Compliance - ESG Senior Expert,
Communications Strategist
Α' Αντιπρόεδρος Δ.Σ. του Συνδέσμου
Επαγγελματιών Κανονιστικής Συμμόρφωσης
(ΣΕΚΑΣΕ)

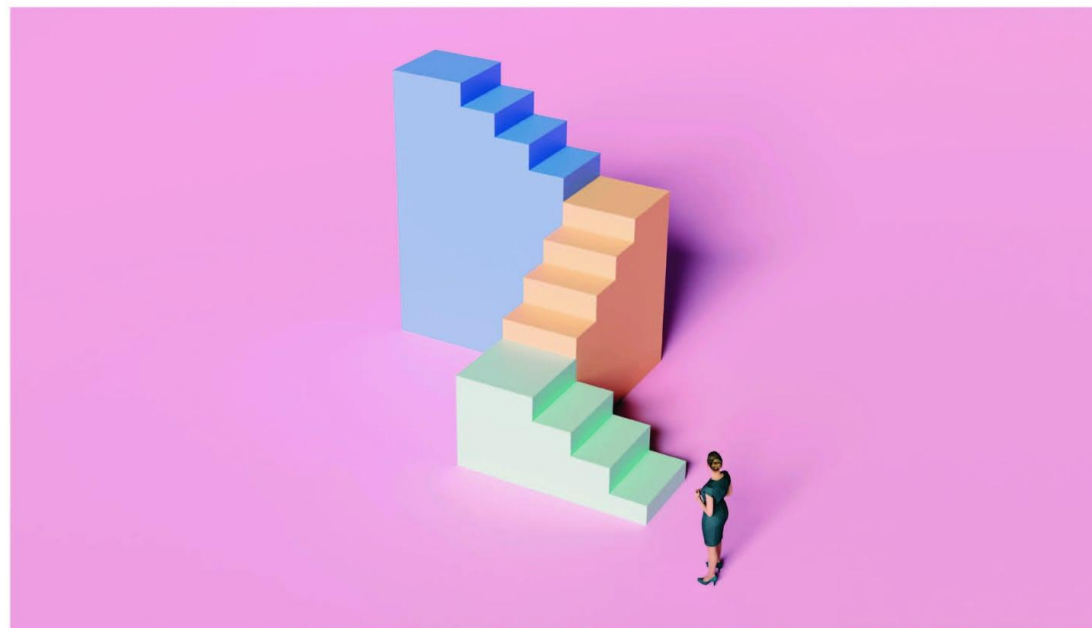
Τα τελευταία χρόνια κυριαρχεί στις συζητήσεις το ζήτημα της υπερρύθμισης και των εξαντλητικών ευρωπαϊκών απαιτήσεων ως προς την εφαρμογή των ESG κριτηρίων. Συχνά διατυπώνεται πως «η Αμερική καινοτομεί, η Κίνα αναπαράγει, η Ευρώπη νομοθετεί» και κατηγορείται η Γηραιά Ήπειρος ότι έχει επικεντρωθεί στο regulation, ενώ όλος ο προηγμένος κόσμος εστιάζεται στο innovation.

Παρότι τα παραπάνω στοιχειοθετούν μάλλον ψευδοδιλήμματα -δεν μπορεί να προχωρήσει μια αρρυθμιστή τεχνολογία ούτε κατέστη δυνατό να επιτευχθεί αειφορία σε εθελοντική βάση, αλλά και ουδέποτε στην ιστορία ακυρώθηκε από τους κανονισμούς κάτι πραγματικά χρήσιμο για την ανθρωπότητα-, είναι προφανές ότι η ευρωπαϊκή φιλοδοξία να γηγηθεί των κανονιστικών πλαι-

σίων παγκοσμίως έβαινε αυξανόμενη μέχρι προσφάτως. Η Ευρώπη πρωτοστάτησε στην έκδοση διαφόρων Κανονισμών και Οδηγιών για την τεχνητή νοημοσύνη, την εφαρμογή των ESG κριτηρίων και την εταιρική βιωσιμότητα. Μεταξύ αυτών και τρία νομοθετήματα που έχουν απαιτήσεις γνωστοποίησης:

- Η Ευρωπαϊκή Ταξινόμια (EU Taxonomy), που παρέχει τα απαραίτητα εργαλεία στους επενδυτές για να εντοπίζουν βιώσιμες επενδυτικές ευκαιρίες και αξιολογεί μέσω κριτηρίων κατά πόσο μια οικονομική δραστηριότητα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη βασικών περιβαλλοντικών στόχων.
- Η CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), που αποσκοπώντας στην ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας θέτει μετρήσιμους ESG στόχους για την υποβολή των Εταιρικών Απολογισμών Βιωσιμότητας.
- Η CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive), που ανέβασε ψηλά τον πήχη για υπεύθυνες λειτουργίες παγκοσμίως, θεσπίζοντας υποχρεώσεις για τις μεγάλες εταιρείες με αποτύπωμα στην ΕΕ, αναφορικά με τον εντοπισμό, την πρόληψη και τον μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων που προκύπτουν από τις δραστηριότητες ολοκλήρωσης της αλυσίδας αξίας τους, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο περιβάλλον.

Ένα κανονιστικό πλέγμα που έχει διαρθρωθεί για να αντιμετωπίσει τα σοβαρά προβλήματα που επί σειρά ετών δημιουργήθηκαν στο φυσικό και εταιρικό περιβάλλον, αλλά και να απαντήσει στις νέες προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής, της τεχνολογικής εξέλιξης, του greenwashing. Ένα απαιτητικό πλαίσιο συμμόρφωσης που αποδείχθηκε «βαρύ» -και από πλευράς προσαρμογών και από πλευράς κόστους- για την επιχειρηματική πραγματικότητα που διαμορφώνεται σε ένα εξόχως δύσκολο και ρευστό οικονομικό

και τεχνολογικό περιβάλλον, με γεωπολιτικές εντάσεις. Έτσι, μεγάλες πιέσεις για τροποποίησή του ασκούν από καιρό η Γαλλία και η Γερμανία, οι δύο μεγαλύτερες οικονομίες της ΕΕ, επιδιώκοντας περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της CSRD, περαιτέρω ελάφρυνση για τις ΜμΕ επιχειρήσεις, μειωμένες απαιτήσεις για δέουσα επιμέλεια. Η εφαρμογή της CSDDD αποτελεί ζέον πρόβλημα και για τις ΗΠΑ.

Κατόπιν όλων αυτών, προτάθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πολύ συνοπτικά, τα εξής: **CSRD:** Μεγάλη μείωση εύρους (το πεδίο εφαρμογής από 250+ υπαλλήλους αυξάνεται σε 1.000+ εργαζομένους και 50 εκατ. ευρώ τζίρο, με αποτέλεσμα να αφορά η Οδηγία αντί 50.000 εταιρείες μόνο 7.000 σε ολόκληρη την ΕΕ), καταργούνται τα κλαδικά πρότυπα, επανεξετάζονται για εξορθολογισμό τα πρότυπα ESRS, θα καθυστερήσει άλλα δύο χρόνια η αναφορά για τις ΜμΕ.

EU Taxonomy: Γίνεται προαιρετική (το 80% των εταιρειών απαλλάχθηκε από την υποβολή στοιχείων), ενώ η κατάργηση της αρχής «Μη Σημαντικής Βλάβης» (Do No Significant Harm) αντιτίθεται άμεσα στον στόχο της ρύθμισης της βιώσιμης χρηματοδότησης.

CSDDD: Η δέουσα επιμέλεια αποδυναμώνεται (οι εκτιμήσεις κινδύνου ισχύουν μόνο για άμεσους επιχειρηματικούς εταίρους), η συχνότητα παρακολούθησης μειώνεται από ετήσια σε μία φορά κάθε πέντε χρόνια, δεν θα υπάρχει υποχρέωση καταγγελίας συμβάσεων σε μη συμμορφούμενους προμηθευτές, καταργείται η αστική ευθύνη και οι κυρώσεις των εταιρειών δεν θα συνδέονται πλέον με τον καθαρό κύκλο εργασιών, ενώ θα καθυστερήσει η απαίτηση έως το 2028.

Ως εκ τούτου, παρότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει ότι με την προτεινόμενη δέσμη

μέτρων στοχεύει στην απλοποίηση, οι αναμενόμενες αλλαγές καταδεικνύουν μείωση των υποχρεώσεων και παρεκκλίνουν των επιδιώξεων για μετριασμό του αρνητικού αποτυπώματος των εταιρειών, όπως και άλλων βασικών ESG δεσμεύσεων που έχουν διατυπωθεί στο ισχύον κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο.

Είναι απολύτως κατανοητό ότι η επιχειρηματικότητα καλείται να αναπτυχθεί σε ένα ραγδαία μεταβαλλόμενο γεωπολιτικό και οικονομικό περιβάλλον, με ακραία καιρικά φαινόμενα, και πως η υπερβολική ρύθμιση αποτελεί πρόσθετη τροχοπέδη, αλλά τα ζητήματα εταιρικής βιωσιμότητας δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται μόνο τεχνικά. Απαιτείται σταθερότητα και συνέπεια στις πολιτικές βιωσιμότητας, προκειμένου να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη στις αγορές, να δημιουργηθεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και να επιτευχθεί μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη. ♦